

MUZEJSKI VJESNIK 7

GLASILO MUZEJA

SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

MUZEJSKI VJESNIK

**GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE
HRVATSKE**

(Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovec, Koprivnica, Križevci,
Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice i Virje)

UREDNIŠTVO

Vladimir Kalšan (glavni i odgovorni urednik), Ljubica Ramušćak,
Marina Šimek, Vlado Srimšek, Branimir Šimek (tehnički urednik)
Vladimira Pavić

Muzejski vjesnik izlazi povremeno, a najmanje jednom godišnje.
Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Časopis solidarno financi-
raju muzeji sjeverozapadne Hrvatske.

NAKLADNIK

Muzej Međimurja — Čakovec

ZA NAKLADNIKA

Vladimir Kalšan

TISAK

TIZ »Zrinski« Čakovec, naklada 800 komada

BROJ 7 — OŽUJAK 1984.

GOD. VII

Za sadržaj priloga odgovaraju autori

SADRŽAJ:

ZAVIČAJNE ZBIRKE

— Franjo Horvatić: Zavičajne muzejske zbirke i problemi kadrova	3
— Zorko Marković: O stanju muzejskih zavičajnih zbirki i problemima u vezi s njima	4
— Marijan Špoljar: Diskusija o muzejskim zbirkama	6
— Martin Matiščin: O osnivanju i djelovanju zavičajnog muzeja Virje	8

MUZEOLOŠKA PITANJA I PROBLEMATIKA

— Dragutin Feletar: Za optimalniju mrežu muzeja u sjeverozap. Hrvatskoj	13
— Ivanka Štager: Stalni postav »Tito Varaždinu — Varaždinu Titu« u Gradskom muzeju Varaždin — Odjelu Muzej narodne revolucije	19
— Dragutin Feletar: Kiparski atelier — radionica i učionica	22
— Jasna Tomičić: Obnova muzeja narodne revolucije	25
— Ljerka Šimunić: Suradnja Gradskog muzeja Varaždin i varaždinske industrije svile, konfekcije i kišobrana	27
— Jasna Tomičić: Stari grad	31
— Marijan Špoljar: U povodu izložbe »Tri situacije«	32
— Miroslav Klemm: O djelovanju galerije »Disk kočnice« u tvornici disk kočnica SOUR »Varteks« u Varaždinu	36
— Željko Tomičić: Međunarodni znanstveni simpozij ranosrednjevjekovne arheologije u Nitri	38

STRUČNI ČLANCI

— Božidar Gerić: Bilješke o rekognosciranju i iskapanjima arheoloških terena u bjelovarskom kraju 1983. godine	45
— Zoran Homen: Pokusno sondiranje na ranosrednjevjekovnoj nekropoli u Popovcu	49
— Zorko Marković: O nekim nejasnim pitanjima kronologije brončanog doba u sjevernoj Hrvatskoj	52
— Željko Tomičić: Sumarni osvrt na rezultate arheoloških istraživanja područja Međimurja u razdoblju od 1972 — 1982. (I)	56
— Marina Šimek: O važnom paleontološkom nalazu nedaleko Ludbrega	65
— Prilog: Metoda gipsanja in situ	72
— Željko Tomičić: Zaštitna arheološka istraživanja u Jurju u Trnju	81
— Željko Tomičić — Josip Vidović: Pokusna arheološka istraživanja naselja Goričan tijekom 1983. godine	84

— Josip Vidović — Željko Tomičić: Arheološka istraživanja u Goričanu 1983. godine	88
— Josip Vidović: Nastavak istraživanja perioda starijeg željeznog doba na lokalitetu Goričan '82	93
— Miroslav Klemm: Nekoliko planova Varaždina iz vlasništva Gradskog muzeja Varaždin	98
— Tomislav Đurić: Zaboravljena gotika Hrvatskog Zagorja — Sv. Jakov na Očuri	107
— Antun Stišćak: O jednom broju logoraša »Danice«	109
— Josip Fluksi: Dalmatinski narodni nakit u fundusu muzeja grada Koprivnice	113
— Josip Fluksi: Naprava za lov jazavaca	121
— Libuše Kašpar: Etnološka bibliografija novinskih članaka	122

VIJESTI

— Zorko Marković: Vrijedna knjiga o spomenicima kulture istočne Hrvatske	131
— Dragutin Feletar: Deveto izdanje Podravskog zbornika	133
— Dragutin Feletar: Monografija o Draganu Gažiju	131
— Dragutin Feletar: Dokumentirano kazivanje o NOB-u	135
— Tomislav Đurić: Prilozi za povijest varaždinskog bankarstva	136
— Vladimira Pavić: Deseti kongres Saveza Društava muzejskih radnika Jugoslavije	137
— Zorko Marković: Sastanak muzealaca Slavonije i sjeverozapadne Hrvatske	137
— Vladimira Pavić: Izbor zaštićene građe iz fundusa MMC	138
— Željko Tomičić: Afrička lovačka zbirka dr Zdravka Pečara u Muzeju afričke umetnosti u Beogradu	139
— Antun Kozina: Akcije muzeja 1983. godine — Likovne i druge izložbe u Krapini	140
— Ljubica Duić-Jovanović: Osnovan književni klub	144

AKCIJE	147
------------------	-----

i infrastrukturi, a u prosincu su ugovoreni radovi i za zapadno krilo. Prilikom razrade faza obnove ova dva krila dobila su zbog ugroženosti prioritet.

Nakon mnogih diskusija i prijedloga odlučeno je da južno krilo dobije opet svoju staru namjenu tj. upravni trakt. Drveni strop u I. katu ostat će netaknut, jer će uredske prostorije dobiti lake pregradne zidove. U zapadnom krilu rušit će se postojeće pužaste stepenice, jer svojim cilindrom zatvaraju mogućnost ulaska u cehovsku kulu. Nova i jedino moguća vertikalna veza postaviti će se u izduženi trokut između sjevernog krila i cehovske kule. Odluka je donijeta nakon nalaza istraživanja Restauratorskog zavoda. U toku istraživanja nađena je i slikarija na zidu 1. kata zapadnog krila, a koja prikazuje utvrđeni grad. Istražene su dvorišna i vanjska fasada južnog krila, te dvorišno pročelje zapadnog krila. Pronađena su tri sloja oslikavanja, međutim, konačna odluka o konzervatorskoj prezentaciji pročelja, donijet će se nakon kompletnog istraživanja.

Nova saznanja o tvrđavi donijeli su i iskopi ispred Starog grada. Tako je utvrđena visina ulaznih vratiju u Stari grad i nivo velikog dvorišta, koji je u 16. stoljeću bio za 40 cm niži. Na temelju ostataka zida ispred južne kule, te sa sjeverne strane kule uz Zwinger za pretpostaviti da se je na tim mjestima nalazio dvostruki diživi most. Šteta je što nedostaju sredstva da se sada istraži cijeli prostor ispred Starog grada te da se nakon toga prezentira na temelju tih nalaza.

Marijan Špoljar, Muzej grada Koprivnice

U POVODU IZLOŽBE 3 SITUACIJE

Budući da u nas već svako veće selo ima svoju galeriju sasvim je razložno upitati se o njihovoj koncepciji. Nećemo biti daleko od istine ako ustvrdimo da je njihov profil i izlagačka politika u velikom broju slučajeva totalno anemična. I više od toga — čini se da one postoje tek kao puki dokazi lokalpatriotskog prestiža i kao jedna od nezaobilaznih kvota tzv. kulturnog standarda. Ako je tome tako onda se čovjek mora zapitati nad smisljenošću djelovanja tih

institucija a posredno zabrinuti i nad sudbinom umjetnosti u sredinama gdje bi te galerije trebale biti promotori likovnog života.

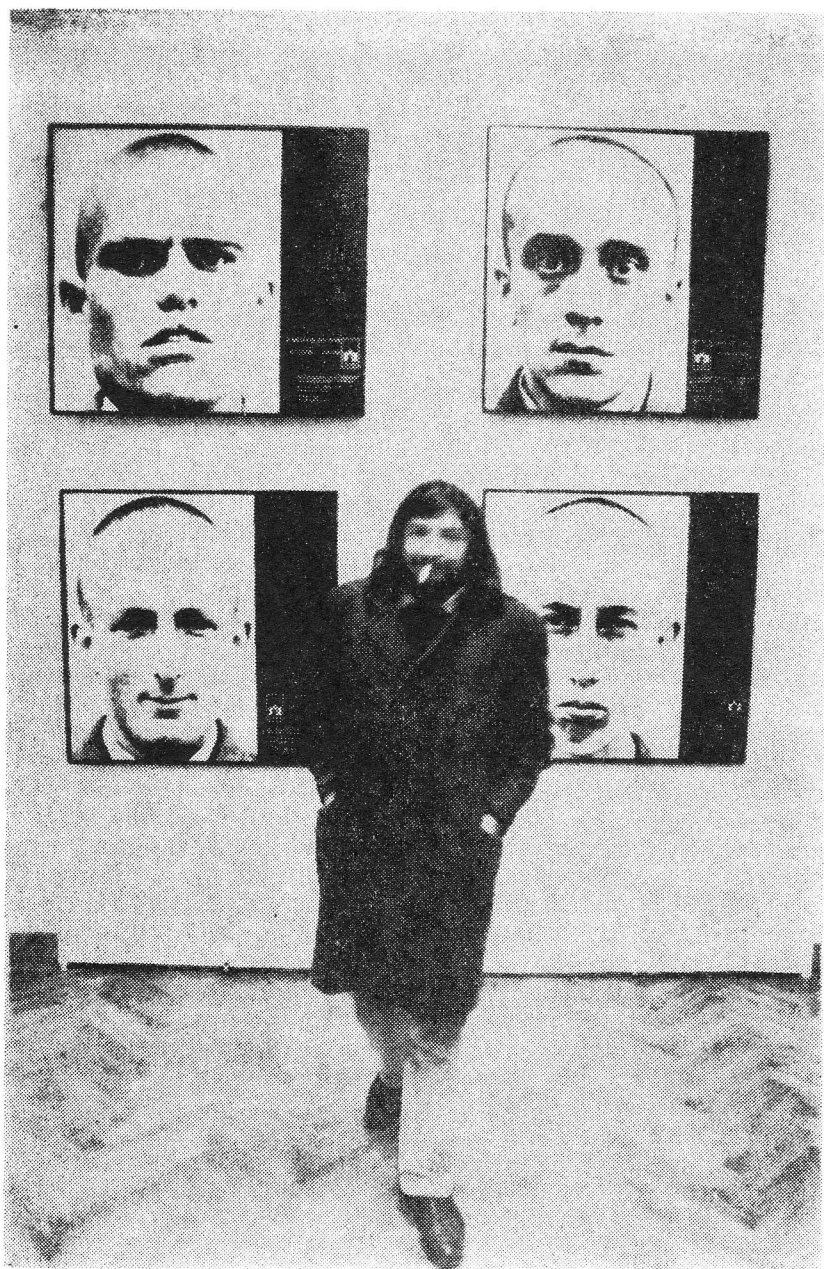
Budimo iskreni: ni na području koje obuhvaća naše Društvo situacija nije nimalo bolja. Uglavnom reprezentativni prostori ispunjavaju se nezanimljivim izložbama, lokalne umjetničke veličine diktiraju profil, depoi (osim varaždinskog) su katastrofalno heterogeni, nedostaje problemskih izložbenih zahvata, planovi su neambiciozni, ne prate se aktualnosti, ukratko — galerije djeluju po inerciji i mimo suvremene umjetničke i galerijske prakse. Tek poneka izložba, više kao slučajni izuzetak, ostvari nešto od priželjkivane temeljitosti i aktualnosti, ali je njegov refleks nedovoljan za zbiljsku i radikalnu izmjenu.

Eto, ovako bi otprilike izgledali zaključci kada bi se htjeli igrati ozbiljnog i beskompromisnog kritičara. Ne treba, međutim, napominjati da bi tek takav samokritički rez ozbiljno uzdrmao težište tradicionalne galerijske politike. Uostalom, kada smo se jednom toga i poigrali reperkusije nisu mogle biti drugačije nego pozitivne. Izložba »Tri situacije« izrasla je na negaciji toga status quo stanja i nametnula se kao projekcija moguće galerijske dinamike.

Što je donijela spomenuta izložba? Prije svega, bazirana je na interakcijskom odnosu sa suvremenim socio-kulturnim stanjem i aktualnom umjetničkom situacijom, nastoji biti neposredni i duhovno provokativni komentar, zapostavlja sitne, provincijske i regionalne relacije, začinje problemski nedovoljno definirana polja. Tako izložba »Fotografija u Hrvatskoj 70-tih godina« valorizira osobne doprinose 30-ak autora u mediju fotografija, ali istovremeno reflektira i dominantne umjetničke procese protekle decenije. Izložba o urbanizmu i arhitekturi Čakovca kritički sagledava stanje i situaciju na tome području ne zaustavljajući se na apologetskoj razini inače primjerene prakse. Autorsko viđenje umjetnosti osamdesetih godina zasniva se na prezentaciji transavangardnih tendencija u slikarstvu i kiparstvu. Sve to skupa reflektira stanje maksimalne otvorenosti autorskih viđenja i metodologiju koja se bazira na interpretativnoj uvjerljivosti.

Suradnja triju muzejsko-galerijskih institucija (Varaždin, Čakovec, Koprivnica) prvi puta je postavljena na one osnove gdje se opravdanost projekta ne pravda isticanjem vrijednosti svoga maloga atara već se u prvi plan postavlja problemski okvir koji nadilazi te lokalne vrijednosne odnose.

Budući da se izložba tipa »Tri situacije« nastoji uspostaviti kao bijenalna manifestacija potrebno je iz ovogodišnje akcije izvući i neke konkretne pouke. Prva bi, možda, bila da se kroz njezinu pripremu trebaju reflektirati stajališta prvenstveno mlađih gale-

Detalj izložbe 3 situacije: Fotografija u Hrvatskoj 70-ih.

rista i povjesničara umjetnosti, onih koji uviđaju uzaludnost standardne (na malograđanskim kriterijima zasnovane) galerijske politike. Drugo, potrebno je proširiti broj suorganizatora kako bi se misao o drugoj umjetnosti i novim problemima širila u što više sredina. Jer, tek takvim širokim i temeljitim zahvatom moguće je učiniti one korake koji će dovesti do toga da galerije ne budu samo pasivni prenosnici informacija iz standardne likovne produkcije nego da aktivistički nastupaju prema svim problemskim izazovima suvremene likovne situacije.

Ako smo sedamdesetih godina, u vrijeme najdinamičnije umjetničke scene posljednjih decenija, iz objektivnih razloga (kadrovi, prostori, materijalni oslonac) propustili neposredno-animatorsko i prezentativno-uključivanje u tokove suvremene umjetnosti onda u ovim godinama postoji ne samo šansa nego i obaveza za promotivnostvom. Dakako, ne iz razloga puke ažurnosti nego iz zbiljske potrebe da se pojave koje su u uistinu relevantne ne marginaliziraju i stjeraju u rezervate.

Taboriti između tradicionalne amaterske produkcije i akademskog štafelaja nužno proizvodi osrednji ukus. Što je veća zadaća galerije nego da taj ukus pročisti od okoštalih, malograđanskih parametara? Nedavni beogradski susret mlađih kritičara i galerista Jugoslavije pokazao je da postoji volja, snaga i sposobnost da radijacija pluralističke scene osamdesetih godina zahvati i sredine koje su donedavno predstavljale sivu zonu za nastupanje nove prakse u umjetnosti. Svježe i nekonvencionalne izložbe u Osijeku, Koprnu, Mariboru, Rijeci, Zadru, Banjaluci, Somboru svjedoče ne samo o nastupu nove generacije povjesničara umjetnosti neopterećene vrednotama konvencionalne umjetnosti već i dokazuju kako su sintagme o demetropolizaciji umjetničke scene i aktivizaciji galerija u žarišna mjesta promicanja umjetnosti i kulture uistinu ostvarljive. Bilo bi dobro da se akcijom »Tri situacije« i Varaždin, Čakovec i Koprivnica priključe ovim nastojanjima.